

Kirkollishallituksen istunto 20.4.2023

Pöytäkirja

Aika: 20.4.2023 klo 13:00 – 13:50
Paikka: Kirkollishallituksen kokoustilat, Karjalankatu 1, Kuopio
Läsnä: arkkipiispa **Leo** (puheenjohtaja), metropoliitta **Arseni**, metropoliitta **Elia**,
kirkkoherra **Marko Patronen**, nunna **Elisabet**, **Anna-Katriina Salmikangas**, **Matti Tolvanen**
Esittelijät: palvelukeskuksen johtaja **Jari Rönkkö**, kiinteistöpäällikkö **Matti Rouvinen**,
taluspäällikkö **Henna Mynttinen**, kirkkopalvelujen koordinaattori **Sirpa Okulov**
Sihteeri: Jouni Heino
Poissa: piispa Sergei

Palvelukeskuksen johtajan esittely

33

Kirkolliskokousaloite työryhmän perustaminen kirkolliskokouspäätösten tuloksellisuuden tutkimiseksi

Taustaa:

Vuoden 2022 kirkolliskokous päätti hallintovaliokunnan mietinnön ja kirkollishallituksen esityksen pohjalta, että kirkolliskokous yhtyy kirkollishallituksen esitykseen. Hallintovaliokunnan näkemyksen mukaan ei ole tarvetta perustaa työryhmää, vaan kirkolliskokousten päätösten seuranta toteutetaan olemassa olevan johtamisjärjestelmän kautta. Kirkollishallitus huolehtii kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanosta ja seurannasta sekä valitsee näihin tarvittavat työkalut. Seurannassa on erityisesti kiinnitettävä huomiota tilanteisiin, joissa päätöksen toimeenpano viivästyy tai jää toteuttamatta tai toteutuu osittain. Kirkolliskokouksen päätösten seuranta jatkuu, kunnes päätös on toteutettu ja mahdollinen arviointi vaikuttavuudesta tehty.

Kirkolliskokous edellyttää, että päätösten toimeenpanon pitkäaikainen seuranta aloitetaan vuoden 2022 kirkolliskokouksesta. Kirkolliskokoukselle lähetetään vuosittain, toukokuun loppuun mennessä ajantasainen selvitys päätösten toimeenpanosta ja poikkeamista ja niiden syistä ja niistä tarvittavista toimenpiteistä, joihin asia mahdollisesti antaa aihetta.

Esitys:

Kirkollishallitus valitsee kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon johtamisen ja seurannan työkaluksi esittelyn liitteenä seuraavan Excel työkalun. Työkaluun (**Liite 33**) luodaan jokaiselle uudelle kirkolliskokoukselle oma välilehtensä. Työkalua käytetään kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon apuvälineenä ja siinä pidetään yllä ajantasaista tietoa päätösten toimeenpanon vaiheista ja vielä vaadittavista toimenpiteistä. Työkalusta ilmenee myös, kuka on vastuussa kunkin päätöksen seurannasta ja keiden vastuulla seuraavat päätöksen toimeenpanoon vaiheet ovat.

Työkalua ylläpitävät kunkin toimialueen vastuulliset palvelukeskuksen toimihenkilöt, jos asia ei ole kenenkään suoranaishallinnalla vastuualueella niin sellaisessa tapauksessa päivittämisen ja seurannan vastuu on palvelukeskuksen johtajalla.

Kirkolliskokoukselle lähetetään vuosittain, toukokuun loppuun mennessä ajantasainen selvitys päätösten toimeenpanosta ja poikkeamista ja niiden syistä tiedoksi ja niitä toimenpiteitä varten, joihin asia mahdollisesti antaa aiheita. Selvitys koostuu ajantasaisesta Excel työkalusta sekä erillisestä sanallisesta osiosta. Samainen selvitys toimitetaan ajantasaistettuna kirkolliskokoukselle myös kirkolliskokousaineiston yhteydessä ennen kirkolliskokouksen kokoontumista.

Työkalua tulee kehittää sen käytön aikana, kun siinä havaitaan puutteita tai ilmenee selviä lisätarpeita kirkolliskokouksen päätösten toimeenpanon johtamisessa ja seurannassa. Työkalussa tehtävä kehitys tuodaan kirkollishallituksen kollegion tiedoksi.

Perustelut:

Läpinäkyvä ja johdonmukainen hallinto edellyttää päätösten toteuttamisen seuranta. Seuranta antaa mahdollisuudet arvioida ajantasaisesti päätösten vaikuttavuutta, ja tehdä mahdolliset korjaustoimenpiteet, mikäli päätösten toteuttamisessa esiintyy ongelmia. Päätösten asianmukainen ja ajantasainen toimeenpano edellyttää oikeanlaista johtamista. Toimiva työkalu parantaa päätösten toimeenpanoa ja niiden vaikuttavuutta ja auttaa muodostamaan kulloiseenkin päätökseen vaadittavista toimenpiteistä ja siihen tarvittavista resursseista paremman kokonaiskuvan.

Toukokuun loppuun mennessä annettu selvitys antaa kirkolliskokouksen jäsenille mahdollisuuden reagoida poikkeamiin aloitteella tai käsitellä asiaa kirkolliskokousseminaarissa. Kirkolliskokousten päätösten toimeenpanon tilanne on luonnollinen osa kirkolliskokoukselle annettavaa etukäteismateriaalia.

Nyt hyväksyttäväksi esitettävä työkalu mahdollistaa kirkolliskokousten päätösten paremman seurannan, tehokkaamman toimeenpanon ja päätöksien vaikuttavuuden arvioinnin. Päätöksenteon ja toimeenpanon ongelmiin päästään puuttumaan nopeammin ja niiden syihin pureutumaan tarkemmin. Tämä hyödyttää, niin kirkolliskokousaloitteiden tekijöitä, päätöksentekijöitä, kuin päätöksiä toimeenpanevia tahoja.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Palvelukeskuksen johtajan esittely

34

Seurakuntarakenteiden uudistukseen liittyvä selvitys

Taustaa:

Kirkolliskokous päätti, että se yhtyy kirkollishallituksen esitykseen siitä, että selvitys toteutetaan seurakuntien osalta.

Kirkolliskokous päätti hallintovaliokunnan esityksestä, että selvityksen toteuttaminen aloitetaan jo vuonna 2023 tekemällä lähtötilanteen kartoitus toiminnallisten ja taloudellisten vaikutusten osalta. Varsinainen arvioinnin toteutus aloitetaan vuonna 2024. Selvityksessä hyödynnetään seurakuntien jo olemassa olevaa runsasta dataa, esimerkiksi toimintakertomusten, tilinpäätösten, jumalanpalvelusten määrää, palveluksissa ja muissa kirkon toiminnoissa käyvien ja vapaaehtoisten määrää sekä työntekijöiden työmäärän seuranta.

Selvitystä jatketaan joka toinen vuosi vuoteen 2028 saakka hyödyntäen aiemmassa vaiheesta saatuja tuloksia ja niiden mahdollisia vaikutuksia toimintaan.

Selvityksessä tutkitaan muutoksen vaikutuksia seurakunnan jäsenten yhdenvertaisuuden, hallinnon ja työntekijöiden toimintamahdollisuuksien kannalta.

1. Toiminnallisten vaikutusten arvioinnin lähtötilanteena pidetään vuosia 2019 ja 2022.
2. Selvityksessä vertaillaan seurakuntien erilaisia toiminta-alueille ja kirkkojärjestyksessä määriteltyä kappeliseurakuntamallia. Selvityksessä otetaan kantaa siihen, onko toiminta parantunut verrattuna tilanteeseen ennen liitosta niillä alueilla, jotka olivat ennen itsenäisiä seurakuntia. Selvitetään, miten muutos on vaikuttanut vastaanottajaseurakuntiin. Vertailussa tarkastellaan myös mahdollisia eroja niiden seurakuntien välillä, joissa liitos on tapahtunut ja jossa ei ole tapahtunut liitosta.

Hallinnon uudistuksella pyrittiin tehostamaan hallintoa luomalla suurempia yksiköitä. Tavoitteena oli myös vapauttaa voimavaroja kirkon perustyöhön. Selvityksessä on käytävä ilmi, ovatko nämä tavoitteet toteutuneet.

3. Seurakuntalaisille on tärkeää, että pyhäkköyhteisössä on oma pappi, jonka puoleen voi helposti kääntyä. Selvityksellä tarkastellaan, onko liitoksilla ollut vaikutusta pappien ja muiden seurakunnan työntekijöiden tavoitettavuuteen ja läsnäoloon yhteisön arjessa.

Seurakuntarakenteiden uudistuksella pyrittiin vahvistamaan pyhäkköyhteisöjä ja lisäämään yhteisöllisyyttä. Uudistuksen odotettiin lisäävän seurakuntalaisten aktiivisuutta ja avaavan mahdollisuuksia osallistua yhteisönsä toimintaan omien voimavarojensa puitteissa ja kehittävän uusia toimintoja. Arvioinnissa on selvitettävä, onko muutosta tapahtunut aiempaan tilanteeseen nähden.

4. Seurakuntauudistuksen läpiviemisessä on jokaisen seurakunnan työntekijän osuus tärkeä. On arvioitava, onko seurakunnan työntekijöiden toiminta tarkoituksenmukaista huomioiden pyhäkköyhteisön hengelliset tarpeet. On myös selvitettävä, onko seurakuntauudistus mahdollistanut työntekijöiden työmäärän tasoittumisen ja onko heille tarjottu riittävästi tukea ja välineitä työnsä toteuttamiseen ja kehittämiseen. On selvitettävä, onko työntekijöiden toimenkuva ajanmukaistettu muutoksen seurauksena tai muutoksen jälkeen. Kirkkoherrojen työmäärä ja vastuut ovat lisääntyneet seurakuntaliitosten seurauksena. Selvityksessä on arvioitava, ovatko kirkkoherrat saaneet riittävästi perehdytystä, koulutusta tai tukea työtehtävien muuttuessa.
5. Seurakuntarakenteiden uudistamisen arviointi taloudellisesta näkökulmasta voidaan aloittaa vuonna 2023 selvittämällä lähtötilanne vuoden 2019 tilinpäätöksillä ja vuosikertomuksilla. Varsinaisen taloudellisten vaikutusten arviointi aloitetaan vuonna 2024. Arvioissa on otettava huomioon seurakuntien jäsenmäärä, kirkollisverokertymä, toimintatuotot, kiinteistöjen ylläpitokulut ja korjausvelat, henkilöstökulut, hallinnollisten lainsäädäntövelvoitteiden muuttumisen aiheuttamat kustannukset, digitalisaation ja päällekkäisyyksien purkamisen (esimerkiksi ohjelmistojen hankinta ja ylläpito ja vakuutukset).
6. Selvityksen tuloksena tehtyjen toimenpide-ehtotusten pohjalta toimintaa kehitetään jatkuvasti kirkon strategian mukaisesti.
7. Seurakunnissa ja hiippakunnissa jo olemassa olevien tietojen hyödyntäminen antaa vastauksia osaan esitetyistä kysymyksistä, mutta myös tiedon keruuta tarvitaan. Selvityksen ja tutkimustulosten laadun

varmistamiseksi tarvitaan sellainen asiantuntija (esim. Kirkon tutkimuskeskuksesta), jolla on kokemusta seurakuntarakenteista ja vastaavatyyppeistä selvitysten tekemisestä. Kirkollishallitus nimittää henkilön selvitystä tekemään.

8. Lähtötilanteen kartoitus tehdään vuonna 2023. Kullekin selvityksen seurantajakson vuodelle (2024, 2026 ja 2028) varataan määrärahaa 10 000 €.

Esitys:

Selvitystyötä tekemään nimetään rovasti Iivo Suvanto. Selvitystyön tekijä aloittaa selvityksen teon tutkimussuunnitelmalla, josta tulee ilmetä ainakin kuvaus tehtävästä tutkimuksesta, aikataulu, työmääräarvio, talousarvio ja kuvaus käytettävistä resursseista. Tutkimussuunnitelmassa on huomioitava kaikki kirkolliskokouksen päätöksessä esitetyt kahdeksan kohtaa sekä talousvaliokunnan omassa lausunnossaan esittämät huomiot, siltä osin, kun ne ovat kirkolliskokouksen päätöksen mukaisia. Myös raportointi, väliraportointi ja aiemmissa vaiheesta saatujen tulosten hyödyntäminen sekä niiden mahdolliset vaikutukset on otettava suunnitelmassa huomioon. Tutkimussuunnitelma tuodaan tiedoksi kirkollishallitukselle.

Vuoden 2023 aikana palvelukeskuksella kerätään seurakuntien jo olemassa olevaa dataa, esimerkiksi toimintakertomusten, tilinpäätösten ja erilaisten seurakuntien toiminnasta syntyvien tilastotietojen osalta. Tutkimuksen tekijä voi käyttää palvelukeskuksella jo olemassa olevia resursseja siinä määrin, kun se palvelukeskuksen työkuorman ja talousarvion puitteissa on mahdollista. Ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden käyttäminen on myös mahdollista myönnettyjen määrärahojen rajoissa.

Muutettu esitys:

Esittelijä täydensi esitystään siten, että palvelukeskus velvoitetaan toimimaan tiiviissä yhteistyössä selvityksen tekijän kanssa.

Perustelut:

Kuten hallintovaliokunta mietinnössään toteaa, tällä hetkellä seurakuntahallinnon uudistuksen tuloksista keskustellaan subjektiivisten kokemusten perusteella. Näin merkittävässä asiassa tarvitaan tutkittua tietoa, joka ohjaa kirkkoa ja seurakuntia päätöksenteossa sekä toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisessa.

Kirkolliskokouksen päätöksessä todetaan, että lähtötilanteen kartoitus on tehtävä vuonna 2023 ja kullekin selvityksen seurantajakson vuodelle (2024, 2026 ja 2028) on varattu määrärahaa 10 000 €.

Tutkimussuunnitelma, lähtötilanteen selvitys sekä selvityksen valmistelut vaativat kuitenkin työpanosta ja resursseja. Vuoden 2023 talousarviossa ei kuitenkaan ole varattuna varoja tähän. Näin ollen tämä työ on tehtävä palvelukeskuksen ja selvitystä tekemään nimetyn henkilön toimesta. Niinä vuosina, joihin talousarviossa on osoitettu varoja selvitykseen tekemiseen, kirkollishallituksen nimeämä henkilöllä on mahdollisuus käyttää ostettuja asiantuntijapalveluita talousarvion puitteissa.

Rovasti Iivo Suvannolla on pitkä kokemus kirkkomme työstä. Hän on päässyt näkemään käytännön työssään seurakuntarakenteiden uudistuksen, ollessaan töissä useissa seurakunnissa, joissa yhdistymisiä on tapahtunut. Iivo Suvannolla on kattava kuva kirkkomme hallinnosta ja päätöksenteon tasoista. Hän on toiminut muun muassa kirkolliskokousedustajana, kirkollishallitukseen kollegion jäsenenä sekä Joensuun seurakunnan kirkkoherrana. Hänellä on myös laajat verkostot kirkkomme sisällä sekä ulkopuolella ja hänellä on tällä hetkellä mahdollisuus perehtyä tarvittavalla panoksella tähän vaativaan tehtävään.

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Kirkkopalvelujen koordinaattorin esittely

35

Valamon opiston yhteistoiminnan arviointi 2023

Esteellisyys:

Anna-Katriina Salmikangas

Arvioinnin kohteena on vuosi 2022. Valamon opiston ja kirkon yhteistoiminnan arviointikeskustelu pidettiin 20.3.2023 Teamsin välityksellä. Paikalla olivat rehtori Sirpa Koriala ja kirkkopalvelujen koordinaattori Sirpa Okulov. **Liitteet 35 a-b.**

Valamon opisto sitoutuu toteuttamaan Suomen ortodoksisen kirkon tavoite- ja toimintasuunnitelman linjauksia ortodoksisessa hengessä toimivana vapaan sivistystyön oppilaitoksena.

Valamon opiston ja kirkon yhteistoiminnan päälinjaukset ovat:

1. Valamon opisto toteuttaa aikuiskasvatuksen tehtävää kirkossa
2. Valamon opisto on suomalainen ikoniakatemia
3. Kirkon kasvatuksellisen tehtävän toteuttaminen

Kaikista kursseista toteutui suunnitellusti 130 kurssia eli 68 % (kirkon tukemista 73 %). Toiminnassa oli mukana yhteensä 1369 (ed. vuosi 1346) opiskelijaa ja opiskelijaviikkoja kertyi kaikkiaan 1235 (ed vuosi sama). Kirkon tukemista kursseista kertyi 250 opiskelijaviikkoa ja niille osallistui 392 henkilöä.

Aikuiskasvatuksen tehtävä ja sen toteuttaminen kirkossa

Valamon opisto on ainoa ortodoksisen uskonnon ja – kulttuurin pohjalta toimiva kansanopisto. Kurssien tukena käytetään whatsapp-ryhmiä ja Vuolearning-oppimisalustaa. Näiden kautta jaetaan materiaalia, käydään keskusteluja ja kootaan palautetta kursseista. Saadun palautteen pohjalta kurssien vaikuttavuudesta on kirjattu muun muassa seuraavia asioita: on löytynyt uusi harrastus, tietoja ja taitoja on syvennetty. Henkisen ja hengellisen kasvun arviointi ja vaikutukset näkyvät vasta vuosien kuluttua.

Vapaaehtoistyön pohjalta toimivien koulutuksista toteutuivat ponomarit ja kellonsoittajat-kurssi, lukijakurssi ja kuorokurssi. Oto-papeille ja kanttoreille suunnattuun liturgiikkakurssiin ei saatu riittävästi opiskelijoita. Seurakuntapiirien koordinointi alkoi suunnitellun mukaisesti. Toimintaa on tarkoitus jatkaa ja laajentaa.

Sotapakolaisina Suomeen saapuneille ukrainalaisille opisto järjesti kaksi osallistujille ilmaista kurssia, joissa tutustuttiin Suomen ortodoksisen kirkkoon. Osallistujia oli 125, heistä lapsia 34. Kurssi koettiin tärkeäksi ja tarpeelliseksi. Järjestäjät saivat palautteissa paljon kiitosta kursseista ja siitä, että opiskelijat pääsivät luostariympäristöön.

Opintosetelien turvin Valamossa opiskeli 16 eritrealaistaustaista maahanmuuttajaa. Kurssilaiset tutustuivat muun muassa Itä-Suomen yliopiston koulutustarjontaan.

Opisto saa avustusta myös konservaattorin työhön. Konservaattori on mukana seurakuntien tarkastuksessa, konsultoi seurakuntia ja antaa lausuntoja avustushakemuksiin. Näihin kuluu noin 30 työpäivää. Konservaattori tekee vuosittain raportin, joka menee kirkolliskokoukselle tiedoksi.

Opisto antaa vuosittain vapaapaikan kymmenelle opiskelijalle. Haku tapahtuu vapaamuotoisen hakemuksen kautta. Paikat täyttyvät heti vuoden alussa. Kirkon avustusta kohdennetaan suoraan kurssimaksuihin

alentamalla ortodoksisuuteen ja kirkon elämään liittyvien kurssien hintoja. Ukrainanlaisille sotapakolaisille suunnattu kurssi katettiin kokonaisuudessaan kirkon avustuksesta.

Suomalainen ikoniakatemia

Valamon opisto on ainoa systemaattista ikonimaalausta tarjoava oppilaitos Suomessa. Ikonimaalauskurseista toteutui 73,5 %. Mestaritason kurseja oli suunnitteilla kaksi, mutta toinen peruuntui, kun venäläinen Natalia Aldoshina ei päässyt paikalle. Luukas Ksenofontoslaisen kurssille osallistui 10 henkilöä ja ikonimaalareille suunnattuun hengelliseen seminaariin 24 osallistujaa.

Ikonimaalaukseen osallistuu paljon ei-ortodokseja. Osallistuja oppii ymmärtämään ikonin hengellisen merkityksen ja käytön kirkkomme perinteessä, sillä opetukseen kuuluu paljon ikonin historiaa ja teologiaa.

Nuoria ikonimaalareita on houkuteltu kursseille erikoisalennuksen avulla. Ikäraja nostettiin 35-vuoteen ja opisto tavoitti joitakin kiinnostuneita.

Esitys:

Valamon opiston yhteistoiminnan arviointi hyväksytään talousarvion puitteissa.

Muutettu esitys:

Esittelijä täydensi esitystään siten, että jatkossa Valamon opiston yhteistoiminnan arvioinnissa ja raportoinnissa otetaan huomioon myös kirkon myöntämä avustus konservaattorin kuluihin. Palvelukeskuksen johtaja laatii yhteistyössä metropoliitta Arsenin kanssa kysymysluettelon seuraavaa arviointia varten.

Perustelut:

Valamon opisto on Suomen ainoa ortodoksinen kansanopisto, jonka oppimisympäristö on ainutlaatuinen. Kurssien ohjelmat rakennetaan niin, että opetus ja jumalanpalvelukset eivät ole ohjelmassa samanaikaisesti. Opiston kurssit toimivat matalankynnyksen toimintona tutustua Suomen ortodoksisen kirkkoon.

Opisto on toteuttanut hyvin yhteistoiminnan mukaiset tehtävät ja opiston talous on hyvä. Opisto on myös ottanut käyttöön uusia toimintamuotoja pystyäkseen palvelemaan paremmin ja laajemmin opiskelijoita. Kurssitarjontaa on pohdittu jo vuosiksi eteenpäin. Valamon opistolla on oma tärkeä tehtävänsä Suomessa.

Päätös:

Muutetun esityksen mukaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Anna-Katriina Salmikangas ei osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon.

Taluspäällikön esittely

36

Suomen ortodoksisen kirkon tilinpäätös 2022

Vuoden 2022 talousarvion loppusummaksi oli arvioitu 73 700 euroa alijäämää. Tilinpäätöksen ylijäämä oli 14 103,88 euroa (2021, 664 025,06 euroa) ja taseen loppusumma 17 734 830,52 euroa (2021, 17 621 257,59 euroa).

Keskusrahaston hoidossa oleville rahastoille on kirjattu 1,5 prosentin tuotto vuonna 2022.

Kirkon toimintatuotot olivat 3 376 556,72 (2021 3 390 675,39) euroa, ne ovat laskeneet 0,42 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna (2021 +14,1 prosenttia). Henkilöstökulut olivat 2 457 200,60 euroa ja ne ovat nousseet 11,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna (2021 2 202 882,46 euroa).

Toimintakulut ovat yhteensä 5 783 486,03 euroa (2021 5 264 415,05) ja ne ovat 9,9 prosenttia enemmän kuin edellisenä tilikautena. Valtionavustus oli 2 652 000 euroa (2021 2 610 000) euroa.

Eläkekassan kulut ovat 1 081 350,53 euroa (2021 1 065 874,04) euroa ja ne ovat kasvaneet 1,5 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Sijoitustoiminnan tulos oli 194 273,95 euroa, edellisenä vuonna tulos oli (2021 221 502,54 euroa). Sijoitustoiminnan tuotot olivat 422 662,48 euroa (2021 430 022,98 euroa) ja sijoitustoiminnan menot olivat 228 388,53 euroa ja vuonna (2021 208 500,44 euroa).

Taloussäännön mukaan sitovuustaso on kustannuspaikka. Talousarvion toteutumisesta on selvitys tilinpäätöksessä sekä kustannuspaikkakohtaisessa raportissa. **Liite 36b, OSITTAIN. SAL. PID. Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 24§ 1. mom. alakohdat 17, 20 ja 23.**

Esitys:

Tilikaudelta 2023 esitetään kirjattavaksi keskusrahaston hoidossa oleville rahastoille 1,5 % tuotto. Kirkollishallitus allekirjoittaa kirkon keskusrahaston vuoden 2022 tilinpäätöksen ja tilinpäätöksen ylijäämä 14 103,88 euroa kirjataan edellisten tilikausien ylijäämä tilille.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Talouspäällikön esittely

37

Petsamon luostarin tilinpäätös vuodelta 2022

Petsamon luostari omistaa neljä vuokrahuoneistoa Kuopiossa. Luostarin tulot ja kulut muodostuvat huoneistoista. Tilikaudella ei ole aktivoituja remonttikuluja. Luostarilla on tuottoja yhteensä 22 994,72 (2021, 20 779,98) euroa ja kuluja 13 578,23 (2021, 14 043,98) euroa. Tilinpäätöksen ylijäämä on 9 416,49 (2021 6736,00) euroa ja taseen loppusumma 333 832,39 (2021, 324 415,90) euroa. **Liite 37**

Esitys:

Kirkollishallitus allekirjoittaa Petsamon luostarin vuoden 2022 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen ylijäämä 9 416,49 euroa kirjataan edellisten tilikausien ylijäämä tilille.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Talouspäällikön esittely

38

Konevitsan luostarin tilinpäätös vuodelta 2022

Konevitsan luostarin omaisuus koostuu rahastoista, jotka kirjapidossa kirjataan hankintahintaan tai sitä alempaan tilinpäätöspäivän markkina-arvoon. Luostarilla ei ole tuottoja tilikaudella 2022. Kuluja oli 353,24 (2021 341,17) euroa. Tilinpäätöksen alijäämä on -353,24 euroa (2021 -314,17) ja taseen loppusumma 60 001,79 (2021 59 855,03) euroa. **Liite 37**

Esitys:

Kirkollishallitus allekirjoittaa Konevitsan luostarin vuoden 2022 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen alijäämä 353,24 kirjataan edellisten tilikausien alijäämä tilille.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Kiinteistöpäällikön esittely

39

Peruskorjaus-, konservointi- ja kiiltokultausavustukset

Esteellisyys:

Anna-Katriina Salmikangas, Matti Tolvanen ja Marko Patronen

Esitys:

Peruskorjaus- kiiltokultausavustukset vuodelle 2023 jaetaan seuraavasti:

<i>Peruskorjausavustushakemukset:</i>	
Saimaan seurakunta, Savonlinnan ison kirkon korjauksiin	25 000
Joensuun seurakunta, Ilomantsin kirkon ulkomaalausurakkaan	25 000
Jyväskylän seurakunta, Viitasaaren ja Äänekosken tsasounien ilmalämpöpumppuihin	4 900
Taipaleen seurakunta, Nurmeksen kirkon korjauksiin	15 000
Helsingin seurakunta, Kolminaisuuden kirkon kirkonkellojen kunnostukseen	0
Helsingin seurakunta, Uspenskin katedraalin kirkonkellojen kunnostukseen	0
Kaakkois-Suomen seurakunta, Kouvolan kirkon vesikatton peruskorjaukseen	135 000
Pohjois-Suomen seurakunta, Kemin kirkon vesikatton kunnostukseen	45 100
<i>YHTEENSÄ</i>	250 000

Peruskorjausavustukset ovat tilitettävissä seurakuntiin vuoden 2024 loppuun asti. Tilitykset tehdään tositteita tai hankkeisiin osoitettuja avoimia laskuja vastaan. Peruskorjausavustettavien hankkeiden maksatuksen viivästyessä voi kirkon kiinteistöpäällikkö myöntää harkintansa mukaan vielä yhden vuoden jatkoajan. Seurakuntien tulee hakea jatkoaikaa kirjallisesti vuoden 2024 loppuun mennessä. Hakemuksen perusteella kiinteistöpäällikkö tekee asiasta päätöksen.

Konservointi- ja kiiltokultausavustushakemukset:	
Joensuun seurakunta, Huhuksen rukoushuoneen kolmen ikonin konservointi	1 680
Jyväskylän seurakunta, Äänekosken tsasounan 7 ikonin ja Viitasaaren tsasounan 1 ikonin konservointiin	6 970
Taipaleen seurakunta, Sotkuman kahden ikoniin konservointiin	0
Taipaleen seurakunta, Nurmeksen saattoristin konservointiin	2 200
Kuopion seurakunta, kahden saattoristin ja yhden ikonin konservointiin sekä arvoirtaimiston inventointihankkeen jatkamiseen	11 500
Helsingin seurakunta, Hangon kirkon Magdalan Maria ikonin konservointiin	1 245
Helsingin seurakunta, Hämeenlinnan kirkon ikonostaasin 16 ikonin kunnostukseen	12 860
Helsingin seurakunta, Hämeenlinnan kirkon ikonostaasin viimeistelytyöhön	3 200
Helsingin seurakunta, Uspenskin katedraalin ikonostaasin konservointiin	20 000
Pohjois-Suomen seurakunta, Oulun katedraalin ehtoollismaljan kultaukseen	700
YHTEENSÄ	60 335
Jää jaettavaksi myöhemmin	9 645

Kiiltokultaus- ja konservointiavustukset ovat tilitettävissä seurakuntiin vuoden 2024 loppuun asti. Tilitykset tehdään tositteita tai hankkeisiin osoitettuja avoimia laskuja vastaan. **Liitteet 39a - ö2.**

Uspenskin katedraalin ikonostaasin konservointi ja Hämeenlinnan kirkon peruskorjauksen viimeisinä töinä toteutettava ikonostaasin konservointi ovat molemmat mittavia konservointihankkeita. Kokonaisuuden laajuus huomioiden on tärkeää tukea hankkeita keskusrahastosta.

Perustelut:

Kirkon kiinteistöpäällikkö on arvioinut hankkeiden tarkoituksenmukaisuuden ja toteutuskelpoisuuden sekä kiireellisyyden koko kirkon kiinteistötilanne huomioiden. Esityksessä on otettu huomioon seurakuntien kokonaistilanne sekä tarkoituksenmukaisen kiinteistönpidon, että seurakuntajaon uudistuksen näkökulmasta.

Avustuksia pyritään jakamaan hakemusten kesken mahdollisimman tasapuolisesti. Liitteenä olevassa taulukossa on esitetty hankkeittain laskettu avustusprosentti verrattuna hankkeiden kustannusarvioihin. Laskennassa on myös otettu huomioon seurakuntien aikaisemmin saamat avustukset.

Liite 39 a1.

Kirkollishallitus on 13.2.2018 istunnossaan linjannut, että peruskorjausavustuksia kohdennetaan ensisijaisesti kirkkojen ja muiden kirkollisten rakennusten peruskorjaamiseen.

Peruskorjausavustuksiin on varattu talousarviossa 250 000 euroa, joka esityksen mukaisesti jaetaan täysimääräisenä seurakunnille.

Kaakkois-Suomen seurakuntaa ohjeistetaan toimittamaan kirkon kiinteistöpäällikölle Kouvolan kirkon vesikaton peruskorjaukseen liittyvät rahoituslaskelmat. Rahoituslaskelmien tulee sisältää myös keskusrahastomaksujen lainajärjestelyt. Rahoitukseen tulee sisällyttää 20% hankevaraus mahdollisten yllättävien korjaustarpeiden toteuttamiseksi vesikaton peruskorjauksen yhteydessä. Rahoituslaskelmissa suositellaan osittaista seurakunnan omaisuuden realisoimista, jotta velkataakka ei enää kasvaisi. Seurakunnalla on vanhoja isoja kirkkorakennuksia, joiden korjaustarpeet muodostavat merkittävän taloudellisen riskin 5–10 vuoden tarkasteluajanjaksolla.

Keskusrahaston talousarviossa on vuodelle 2023 varattu konservointi- ja kiiltokultausavustuksiin yhteensä 70 000 euron suuruinen määräraha. Määrärahasta jakamatta jäävä osuus 9 645 euroa asetetaan haettavaksi myöhemmin tänä vuonna.

Konservointi- ja kiiltokultausavustusten esityksessä on huomioitu kirkon konservaattori Antti Narmalan lausunnot. **Liite 39 a2.**

Päätös:

Esityksen mukaan.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Anna-Katriina Salmikangas, Matti Tolvanen ja Marko Patronen eivät osallistunut asian käsittelyyn eikä päätöksentekoon.

Tiedoksi (ei-julkinen julkl (621/1999) 2 luku 6.1 § 9-kohta)

40

a) Raportti kirkkolakihankkeesta saaduista lausunnoista ja lausuntojen yhteenvetotaulukko, liitteet 40 a-b.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Tiedoksi

41

a) Lausunto aineettoman kulttuuriperinnön toimenpideohjelma 2023–2028, liite 41.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

b) Saimaan ja Taipaleen seurakuntien alistettavien kiinteistöasioiden vuoksi pidetään toukokuussa ylimääräinen teams-kokous, kun päätösten oikaisuvaatimusaika on kulunut umpeen.

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Huomionosoitukset**42**

Arkkipiispa Leo on 24.3.2023 myöntänyt seuraavat huomionosoitukset äideille:

Nimi	Seurakunta
Kaisu Issakainen	Helsinki
Hannele Holopainen	Taipale
Leena Jaakkola	Kuopio
Kerttu Junnonen	Pohjois-Suomi
Saara Koivu	Helsinki
Paula Kuittinen	Helsinki
Katarine Lehtomäki	Kaakkois-Suomi
Pia Levonen	Tampere
Arja Makkonen	Pohjois-Suomi
Susanna Nikkanen	Taipale
Mikra Paldanius	Kuopio
Irma Somero	Kuopio
Pirkko Turunen	Taipale

Arkkipiispa Leo on myöntänyt 3.4.2023 seuraavan huomionosoituksen:

Alexander Marschan, PKR, Komentajamerkki

Esitys:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Esityksen mukaan.

Pöytäkirjan tarkastajat

43

Eesitys:

Pöytäkirjan tarkastavat metropoliitta Arseni ja nunna Elisabet.

Päätös:

Eesityksen mukaan.

Pöytäkirjan tarkastajat

metropoliitta Arseni

nunna Elisabet

Kirkollishallituksen istunnon sihteeri

Jouni Heino

PÖYTÄKIRJAN TARKASTUS

Kirkollishallituksen istunnon 20.4.2023 pöytäkirja on tarkastettu 26.4.2023 ja todettu kokouksen kulun mukaiseksi.

Pöytäkirja on lisätty kirkon internetsivuille 28.4.2023 ja määräaika oikaisuvaatimukselle ja valitukselle lasketaan edellä mainitusta päivämäärästä.

